

ЗВІТ
експертної групи

Заклад вищої освіти	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Освітня програма	27556 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27556
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ілин Любомир Михайлович, Задорожна Ніна Олександрівна, Синявська Олена Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	06.10.2025 р. – 08.10.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1Fn5qaVw33zq-zt_oN8MQtWx9PW4xQ4Nl/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1n1EKP8-lb7dTrWDzeWd-ih3sjMbZxatg/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Нормативні вимоги до критеріїв 1 - 9 дотримуються. Всі вони оцінені ЕГ на рівні «В». Зразкові практики відсутні. Позитивні практики: Критерій 1 - ОП корелює зі Статутом та Стратегією розвитку ЗВО, її спрямованість актуалізує підготовку фахівців, які затребувані на регіональному рівні; для розробки та оновлення ОП залучаються різні групи стейкхолдерів. Критерій 2 - Реалізація акредитованої ОП, обсяг якої цілком відповідає вимогам Стандарту вищої освіти, а також програмним результатам навчання. Критерій 3 - Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Здобувачі освіти ознайомлені з такою можливістю та застосовують її на практиці для отримання додаткових балів в межах різних дисциплін. Критерій 4 - Застосовувані науково-педагогічні методи і прийоми дозволяють досягти програмних результатів навчання. Критерій 5 - У ВДПУ популяризують академічну доброчесність та послідовно дотримуються процедур, пов'язаних з нею. Критерій 6 - До викладання на ОП залучено викладачів, які мають високі академічну та професійну кваліфікації, у ВДПУ створено сприятливе середовище для професійного зростання НПП. Критерій 7 - Заклад проводить активні дії щодо забезпечення та підтримки відкритої та широкої комунікації серед усіх учасників освітнього процесу. Інформаційне забезпечення у вигляді комп'ютерних класів, широкого доступу до Інтернету та великої кількості літератури створює якісні умови для реалізації ОП. Підтримка ментального та психічного здоров'я виконується закладом на високому рівні. Критерій 8 - У ВДПУ існує практика внутрішнього моніторингу якості вищої освіти, яка реалізується шляхом анкетування, запрошення на засідання кафедри, усної комунікації стейкхолдерів. Кожен із структурних підрозділів і учасників освітнього процесу знає про свою роль і можливості стосовно внесення пропозицій чи зауважень до реалізованої ОП. Університет вчасно реагує на результати попередніх акредитацій. Критерій 9 - Наявність кількох каналів інформування: вебсайт, Google Classroom, при запитах документи надсилаються поштою, здобувачі можуть отримати та ознайомитися з необхідними документами на консультаціях з академічним персоналом.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено, однак експертна група звернула увагу на низку не суттєвих недоліків та слабких сторін ОП, які можна виправити до початку 2025-2026 н.р., зокрема: 1. Наявні розбіжності в назвах професій відповідно до зміни №10 в Національному класифікаторі України (наказ № 810 Міністерства економіки України від 25.10.2021). 2. У матриці ОП 2024-2025 р. та робочих програмах ОК, містяться невідповідності стосовно загальних та спеціальних компетентностей, що є технічною помилкою і не призводить до їх невиконання. 3. Вимагає посилення політика з набуття компетентностей, пов'язаних з досягненням глобальних цілей сталого розвитку. 4. Відсутній облік процедури фіксації та визнання результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). 5. Має місце невчасне розміщення робочих програм на сайті факультету. 6. Слабкою є практика взаємодії з донорами і бізнес-спільнотою міста і регіону, які б могли сприяти більшій ефективності реалізації наукових планів. 7. В ключових для виконання наукових досліджень РП навчальних дисциплін «Методологія та методика наукових досліджень», «Цифрові технології наукових досліджень», РП переддипломної практики та навчально-методичному посібнику для написання кваліфікаційних робіт, відсутні модулі/розділи/теми щодо академічної доброчесності. 8. Результати освітньої, наукової та інших видів діяльності НПП, що формують рейтинг останніх, висвітлюються на сайті частково - лише рейтинги наукової діяльності. 9. Вимагає оновлення й «Порядок» проведення рейтингування НПП, який був затверджений у 2018 р. 10. Під час огляду МТБ, у одному із гуртожитків ВДПУ не працював один із двох ліфтів, що загалом не перешкоджає забезпеченню належних умов проживання та якості реалізації ОП. 11. У репозитарії ЗВО відсутні кваліфікаційні роботи здобувачів 2023 і попередніх років. 12. У ВДПУ відсутня централізована система фіксації пропозицій стейкхолдерів й інформування останніх про практику їх впровадження (тільки через комунікацію з гарантом). 13. Має місце недостатня публічність та дисбаланс комунікації між структурними підрозділами в плані інформування про реагування на результати попередніх акредитацій. 14. Несвоєчасна публікація необхідних для реалізації освітнього процесу документів на вебсайті ЗВО і не коректна англійська версія останнього. Виправлення вказаних недоліків підвищить рівень довіри всіх учасників освітнього процесу.

Рекомендації

Для підвищення якості реалізації освітнього процесу за ОП «Історія та археологія» ЕГ рекомендує: 1. Внести уточнення в назви професій, вказаних в профілі ОП 2025 р. (р.4) відповідно до зміни №10 в Національному класифікаторі України (КП ДК 003:2010). 2. З метою усунення технічної невідповідності між матрицею ОП та РП ОК, забезпечити внутрішній механізм перехресної верифікації або цифрову форму погодження, що гарантуватиме логічну послідовність і координацію дій між розробниками ОК, гарантом, навчально-методичним відділом і проректорами, які здійснюють погодження. 3. З метою підсилення політики реалізації глобальних цілей сталого розвитку, в окремі ОК включити 1-2 теми за цією тематикою або відповідну ОК до вибірових дисциплін. 4. Розширити прозорість процедури визнання ПРН та кваліфікацій, здобутих на інших ОП, що заохотить учасників освітнього процесу до активної роботи в цьому напрямку. 5. Впровадити централізований моніторинг і автоматизовану систему оновлення РП навчальних дисциплін, синхронізовану з офіційним сайтом ВДПУ, із визначенням відповідальних осіб та проведенням регулярного внутрішнього аудиту їх повноти й доступності. 6. З метою реалізації спільних наукових заходів й реалізації освітніх і соціальних планів, зокрема Музею археології

Вінниччини, ВДПУ варто розширити контакти з донорами та представниками бізнес-спільноти міста і регіону. 7. Доповнити РП переддипломної практики, РП навчальних дисциплін «Методологія та методика наукових досліджень», «Цифрові технології наукових досліджень» та навчально-методичний посібник для написання кваліфікаційних робіт окремими модулями/темами щодо академічної доброчесності, в останньому також варто врахувати, що підготовка здобувачів відбувається за ОП «Історія та археологія». 8. Щорічно оприлюднювати на офіційному сайті ЗВО рейтинги оцінювання освітньої та інших видів діяльності викладачів, а не тільки наукової активності. 9. Оновити документи, згідно з якими здійснюється процедура оцінювання освітньої, наукової та інших видів діяльності НПП й формується рейтинг. 10. Усунути технічні несправності з ліфтом в гуртожитку й продовжити розпочату роботу зі збільшення умов для людей з обмеженими можливостями. 11. Вчасно розміщувати в репозиторії кваліфікаційні роботи здобувачів. 12. Центру внутрішнього забезпечення якості створити єдиний реєстр (таблицю або базу даних), у якому фіксуватимуться отримані пропозиції, відповідальні підрозділи та статус реалізації, передбачити інформування стейкхолдерів щодо врахування їхніх пропозицій (через розсилку або окрему сторінку на сайті університету). 13. На сайті ВДПУ оприлюднювати короткі звіти про реагування на зауваження за кожною ОП, яка проходила процедуру акредитації, інформувати гарантів ОП про таку практику, що підвищить прозорість і довіру зовнішніх стейкхолдерів. 14. Оприлюднювати ОП та нормативні документи на вебсайті, а не на Гугл-диску, усунути неточності з висвітлення на загальноуніверситетському сайті інформації англійською мовою.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт ВО другого (магістерського) рівня спеціальності 032 «Історія та археологія» затверджено Наказом МОН України 31.05.2021. На розгляд ЕГ надано ОП «Історія та археологія», що затверджена рішенням вченої ради ВДПУ 19.06.2024 р. Вивчення матриць відповідностей компетентностей ОК та забезпечення ПРН в ОП 2024 р. дає підстави стверджувати, що ОП дозволяє досягти усіх ПРН, визначених Стандартом ВО. Зокрема, ПРН 01 досягається при вивченні ОК 01, ОК 04, ОК 07-12, ОК14-15; ПРН 02 - ОК 01, ОК 02, ОК 07-09, ОК 11; ПРН 03 - ОК 02, ОК 04, ОК 09-10, ОК 012-15; ПРН 04 - ОК 03-06, ОК 10, ОК 12, ОК14; ПРН 05 - ОК 01, ОК 04, ОК 07-08, ОК 11-13, ОК 15; ПРН 06 - ОК 05, ОК 07, ОК 11, ОК 13; ПРН 07 - ОК 01, ОК 04-05, ОК 10, ОК 14; ПРН 08 - ОК 05, ОК 07-09, ОК 13; ПРН 09 - ОК 04, ОК 06, ОК 09-10, ОК 14-15. Додатково робочою групою до ОП введено: ПРН 10 – ПРН 17, які забезпечуються ОК 03-04, ОК 06, ОК 09-10, ОК 14-15; ПРН 18 – ОК 06, ОК 10-15. Разом з тим ЕГ звернула увагу на технічні неточності/розбіжності в матрицях ОП, шифрах навчальних дисциплін в НП та робочих програмах ОК 2024 р. Ці розбіжності були усунуті в ОП і НП 2025 р. та в РП навчальних дисциплін 2025 р., які після звернення ЕГ були опубліковані на сайті ЗВО <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu>.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

В профілі ОП «Історія та археологія», яка була затверджена вченою радою ВДПУ 19.06.2024 р., вказано: «Професійна кваліфікація: Історик. Археолог. Викладач закладу фахової передвищої та вищої освіти». Професійний стандарт «Викладач закладу вищої освіти» затверджений Наказом МОН України № 1466 від 16.10.2024 р.; 22.11.2024 р. в ЗВО затверджений «Порядок присвоєння професійних кваліфікацій в ВДПУ» <https://drive.google.com/file/d/1Su216S5veIggYkl-Fztu3u9HTMRvIF3n/view>. Відповідно до професійного Стандарту та загальноуніверситетського «Порядку» були внесені зміни в ОП «Історія та археологія» щодо формулювання професійної кваліфікації: «Професійна кваліфікація: Викладач історії закладу вищої освіти - педагогічний працівник» (відповідна пропозиція зафіксована в протоколі розширеного засідання робочої групи та стейкхолдерів, наданому гарантом на запит ЕГ), нова редакція ОП затверджена вченою радою ВДПУ 21.05.2025 р. <https://drive.google.com/file/d/1KoRS1oZRSgCHoHTYeswoFLkDJG4NjUjS/view>. Вимоги для присвоєння професійної кваліфікації в ЗВО визначені «Порядком присвоєння професійних кваліфікацій в ВДПУ». Відповідно до п.2 «Порядку» в ОП «Історія та археологія» сукупність вимог дотримана: ОП містить відповідні компетентності та ПРН, результати навчання та компетентності можуть досягатися шляхом як формальної, так і неформальної освіти, ОП

передбачає практичну підготовку не менше 6 кредитів. Для забезпечення вимог стандарту в ОП «Історія та археологія» додатково запроваджені ПРН 10 – ПРН 18. Аналіз змісту ОП та матриць відповідності дозволяє стверджувати, що запропоновані в ОП освітні компоненти спрямовані на досягнення ПРН та здобуття необхідних компетентностей для провадження професійної діяльності викладачів ЗВО. Разом з тим, звертаємо увагу на необхідність внести уточнення в назви професій, вказаних в профілі ОП 2025 р. (р.4 "Придатність до працевлаштування") відповідно до зміни №10 в Національному класифікаторі України (КП ДК 003:2010) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0810930-21#n45>.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Відповідно до Статуту ВДПУ метою освітньої діяльності університету є «підготовка висококваліфікованих фахівців за всіма рівнями вищої освіти у всіх сферах освіти» <https://vspu.edu.ua/content/img/ustav3.pdf>. Мета ОП «Історія та археологія» визначена як підготовка кваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі педагогічної та фахової діяльності в сфері історичної освіти, що передбачає глибоке знання і переосмислення наявних знань з педагогіки, історії та археології, фахівців які володіють професійними знаннями в галузі історії, археології, суміжних дисциплінах, які дають можливість міждисциплінарного синтезу, а також методикою та практичними навичками польової роботи. Мета ОП корелює з концепцією стратегічного розвитку та місією ВДПУ https://drive.google.com/file/d/1PiWPy4aSw7PoHugHZ7_aBD7Tj5iorSv-/view, яка полягає в підготовці нового фахівця європейського типу, активної, творчої і успішної особистості, здатної динамічно вдосконалюватися, адаптуватися до вимог глобалізованого світу.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

У ході робочих зустрічей зі стейкхолдерами ЕГ встановила участь здобувачів вищої освіти, випускників програми, роботодавців, академічної спільноти до формування цілей та програмних результатів навчання ОП. Роботодавці та випускники підтвердили свою участь у зустрічах з гарантом та робочою групою щодо спільного обговорення програми та її вдосконалення та проведення письмового анкетування. Ними були висловлені як усні пропозиції, так і надано позитивні рецензії на ОП. З'ясовано, що періодично відбуваються засідання робочих груп за участю викладачів, які забезпечують ОП, проводяться опитування усіх зацікавлених сторін. Звіти за результатами опитування у 2024-2025 н.р. розміщені у відкритому доступі на сайті факультету історії та міжнародних відносин <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu>). На запит ЕГ були надіслані протоколи засідань щодо обговорення ОП у 2024 та 2025 рр., в яких зафіксовані пропозиції стейкхолдерів, зокрема, пропозиція щодо збільшення обсягу виробничих практик, яка реалізована в ОП 2025 р. Під час роботи фокус-групи роботодавці та випускники повідомили, що ними було запропоновано запровадження вибіркового дисциплін з основ архівознавства та музеєзнавства (О. Гордієнко), з дослідження регіонального аспекту історії Української революції (О. Федоришен). Разом з тим ЕГ з'ясувала, що про результати обговорення роботодавці та випускники дізнаються самостійно, переважно шляхом особистого спілкування з гарантом. Рекомендуємо налагодити систему зворотного зв'язку зі стейкхолдерами щодо інформування результатів обговорення ОП.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

У меті ОП 2024 р., її ПРН, орієнтації, основному фокусі враховано особливості розвитку спеціальності 032 «Історія та археологія» та вказано, що ОП «базується на сучасних наукових знаннях історико-археологічного, освітньо-педагогічного, спеціально-теоретичного та спеціально-практичного спрямування, поєднання яких забезпечує формування у студентів професійних умінь та навичок». Відзначено, що основний фокус ОП зосереджений на сучасних знаннях з історії та археології й раціональному використанні ефективних засобів і методів у подальшій професійній діяльності; галузевий та регіональний аспекти, а також потреби ринку праці враховані в ОП через запровадження окремих ОК (ОК 02, ОК 04, ОК 07, ОК 10) та проведення виробничих практик. Гарант повідомив, що під час розробки та оновлення ОП робоча група проводила консультації з викладачами Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Житомирського державного університету імені Івана Франка, враховували досвід підготовки наукових кадрів в Інституті історії України НАН України та Інституті археології НАН України. Це підтвердили науковці, які брали участь в фокус-групі під час зустрічі зі стейкхолдерами та під час відкритої зустрічі. За повідомленням гаранта досвід аналогічних іноземних програм враховувався через закордонні стажування викладачів, які забезпечують викладання на ОП «Історія та археологія».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За п. 1.1-1.5. дотримано усіх нормативних вимог. ОП корелює зі Статутом та Стратегією розвитку ЗВО, її спрямованість актуалізує підготовку фахівців, які затребувані на регіональному рівні. Для розробки та оновлення ОП залучаються різні групи стейкхолдерів.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Не суттєвим недоліком є наявність розбіжностей у назвах професій відповідно до зміни №10 в Національному класифікаторі України (наказ № 810 Міністерства економіки України від 25.10.2021).

Рекомендації

Продовжувати практику систематичних обговорень ОП з різними групами стейкхолдерів та оприлюднення результатів обговорення на сайті ЗВО. Рекомендуємо запровадити практику зворотної реакції при комунікації зі стейкхолдерами ОП, тобто повідомлення про результати розгляду їх пропозицій. Рекомендуємо внести уточнення в назви професій, вказаних в профілі ОП 2025 р. (р.4 "Придатність до працевлаштування") відповідно до зміни №10 в Національному класифікаторі України (КП ДК 003:2010) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0810930-21#n45> . Рекомендуємо конкретизувати форми, зміст та врахування досвіду аналогічних вітчизняних та європейських ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Експертною групою встановлено, що зміст і структура ОП «Історія та археологія» належним чином спрямовані на формування загальних і спеціальних (фахових) компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю. Загальний обсяг ОП «Історія та археологія» становить 90 кредитів і вона відповідає вимогам стандарту ВО 2021 р. за спеціальністю 032 Історія та археологія за другим (магістерським) рівнем й дозволяє виконати програмні результати навчання професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти» 2024 р. Обсяг обов'язкових та вибіркових компонентів складає відповідно 66 та 24 кредити ЄКТС. Обсяг вибіркових компонентів становить 26,7% загальної кількості кредитів ЄКТС. Навчальний план ОП складається з п'яти дисциплін загальної підготовки, з яких одна вибіркова та 11 ОК фахової підготовки, з яких 3 - практики та 5 - вибіркових ОК. Обсяг кредитів відведених на практику відповідає вимогам стандарту: виробнича - 4 кредити, педагогічна - 6. При цьому педагогічна та виробнича практика проводяться винятково в очному форматі, на відміну від решти ОК, вивчення яких здійснюється в дистанційному форматі. ЕГ констатує, що ОП «Історія та археологія» відповідає вимогам законодавства виконуючи норми обсягу у кредитах ЄКТС та досягаючи компетентностей і програмних результатів визначених стандартами вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОП «Історія та археологія» має чітку, логічно побудовану структуру, що повністю відповідає її меті - підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні дослідницькі та інноваційні завдання у галузі історії та археології. Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 032 «Історія та археологія», об'єктом вивчення якої є минуле людства, зокрема України, у всьому розмаїтті його проявів. Програма базується на сучасних наукових знаннях історико-археологічного, освітньо-педагогічного, спеціально-теоретичного та спеціально-практичного спрямування. Аналіз експертної групи засвідчив, що освітні компоненти ОП забезпечують досягнення усіх заявлених програмних результатів навчання (ПРН), але у матриці відповідностей, яка представлена в ОП 2024-2025 р. є часткова невідповідність із заявленими ПРН в робочих програмах ОК. ПРН професійного стандарту «Викладач

закладу вищої освіти» досягається ОК 10 «Методика викладання історії у закладах вищої освіти», ОК 4 «Цифрові технології наукових досліджень» і посилюється під час педагогічної практики в закладах вищої освіти. Експертна група відзначає, що освітня програма «Історія та археологія» має чітко вибудовану структуру, у межах якої освітні компоненти утворюють логічно узгоджену систему. Їх змістове наповнення забезпечує досягнення визначених цілей і програмних результатів навчання, а також формування у здобувачів необхідних загальних і фахових компетентностей.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст освітньої програми повністю відповідає предметній області спеціальності 032 «Історія та археологія» та узгоджується з положеннями професійного стандарту, що визначає вимоги до фахівців у галузі історичних наук і освіти. Це забезпечує формування у випускників необхідних знань і компетентностей, які дають змогу успішно реалізовуватися у професійній діяльності - працювати викладачами закладів вищої освіти, науковими співробітниками, фахівцями у сфері археології та музейної справи. На базі ВДПУ існує музей археології Вінничини та спеціалізовані аудиторії, що дозволяють опанувати відповідними навичками під час навчання. Водночас наявність в закладі освіти аспірантури за відповідною спеціальністю створює сприятливі умови для продовження освіти й здобуття наукового ступеня доктора філософії з історії, що забезпечує логічну послідовність академічного та професійного розвитку випускників.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Акредитована ОП, а також нормативна база ВДПУ передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством - 26,7% від загальної кількості кредитів ЄКТС. Згідно зі структурою програми, магістрант може обрати шість вибірових дисциплін - одну із циклу загальної підготовки та п'ять із професійної, що забезпечує поєднання базових і фахових компетентностей. Щосеместру вивчається на дві вибірові ОК. Сама процедура вибору дисциплін є прозорою й унормованою «Положенням про організацію освітнього процесу» <https://e.surl.li/vymjmm> та «Положенням про організацію обрання та вивчення вибірових навчальних дисциплін» <https://e.surl.li/oaqgst>, які передбачають, що щороку до 1 квітня формується й затверджується перелік вибірових компонент, із яким здобувачі можуть ознайомитися на вебсторінці університету <https://vspu.edu.ua/?p=education6> та під час презентацій викладачів. Після ознайомлення подаються заяви, на основі яких формуються академічні групи, затверджені першим проректором. Цікавою є практика, коли у випадку отримання оцінки «неприйнятно» студент має право повторно вивчати ту саму або іншу вибірову дисципліну відповідного циклу. За акредитованою ОП такої практики не було. Здобувачі підтвердили, що процедура вибору ОК зрозуміла, а здобувач першого курсу Б. Тисячний вказав, що вже обрав вибірові ОК та написав відповідні заяви. Формування індивідуальної освітньої траєкторії можливе також шляхом реалізації академічної мобільності здобувачів, але жодного факту мобільності за акредитованою ОП не було. Одночасно ЕГ звернула увагу, що потребує врегулювання пункт 5.1 Положення про організацію обрання та вивчення вибірових навчальних дисциплін у якому вказано, що для вибору дисциплін потрібно 25 здобувачів. Ця цифра з огляду на кількісний контингент здобувачів не є релевантною, але керівниця навчально-методичного відділу Т. Гонтар, зауважила, що навчальне навантаження для здобувачів викладається незалежно від того, який склад академічної групи, а середня кількість академічних груп магістрантів для вибірових ОК - 10 осіб.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

ОП «Історія та археологія» ВДПУ має чітко виражену практичну орієнтацію, що спрямована на формування у здобувачів фахових компетентностей, необхідних для професійної діяльності у галузі історії, археології, музейної та архівної справи, а також у сфері освіти. Практична підготовка за ОП формує як загальні компетентності (ЗК01, ЗК07), так і фахові компетентності (ФК01, ФК02, ФК03, ФК06). За ОП 25-26 н.р. це досягається завдяки ОК 4, ОК5, ОК11 та ОК 15. Соціальні навички, зокрема навички комунікації, лідерства, креативності, командної роботи забезпечується в усіх освітніх компонентах ОП, включаючи практичну діяльність, що є важливою складовою для подальшої професійної мобільності. Практична підготовка в межах ОП є логічно структурованою, послідовною та забезпечує системне засвоєння здобувачами теоретичного матеріалу з подальшим його застосуванням у реальних умовах професійної діяльності. У навчальному плані 24-25 н.р. передбачено три види практики загальним обсягом 11 кредитів ЄКТС: виробнича (музейна, архівна, археологічна) - 4 кредити, педагогічна - по 2 кредити на практику на базі коледжів і університетів, а також переддипломну практику - 3 кредити. Починаючи з 25-26 н.р., програма зазнала оптимізації відповідно до оновлених професійних стандартів: залишено лише два види практики - виробничу та педагогічну. Виробнича практика має чітке спрямування на археологічний компонент і становить 4 кредити, тоді як педагогічна практика проводиться винятково на базі закладів вищої освіти з розширенням її обсягу до 6 кредитів. Така зміна сприяє посиленню практикоорієнтованої підготовки та узгоджується з вимогами ринку

праці до фахівців історичного профілю. Бази практики для здобувачів акредитованої ОП обираються відповідно до профілю програми та забезпечують реальний доступ до професійного середовища. Зокрема, виробнича практика реалізується у співпраці з Вінницьким обласним краєзнавчим музеєм, КП «Музей Вінниці» та Державним архівом Вінницької області, де студенти брали участь у дослідницьких, експозиційних і освітніх проєктах. Важливим компонентом є залучення здобувачів до волонтерських ініціатив та організації музейних виставок, що формує розуміння соціальної ролі історика і музейника. Це відбувалося зокрема на базі університетського музею археології Вінниччини. Педагогічна практика проводиться у закладах фахової передвищої та вищої освіти, що відповідає цільовій кваліфікації випускників - «викладач історичних дисциплін». Такий підхід дозволяє студентам здобути досвід проведення лекційних і практичних занять, підготовки методичних матеріалів, оцінювання знань студентів і формування навчальних програм. Хоча «Положення про проведення практики ВДПУ» <https://e.surl.li/eduqmw> врегульовує і процедуру проходження практики в дистанційному форматі, як здобувачі, так і викладачі, адміністративний персонал і представники баз практики запевнили, що вона відбувалася в очному форматі.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Представлені в ОП освітні компоненти системно сприяють розвитку навичок соціальної взаємодії, відповідальності та етичної поведінки. Набуття soft skills забезпечується через загальні компетентності (ЗКо5, ЗКо6, ЗКо8), що включають уміння працювати в команді, приймати відповідальні рішення, ефективно організовувати власний час і володіти навичками міжособистісної взаємодії. У межах вивчення ОК «Педагогіка і психологія вищої школи» та «Методика викладання історії у закладах фахової передвищої та вищої освіти» у здобувачів формуються навички ефективної комунікації, лідерства, креативності, відповідальності та системного мислення. Під час навчання застосовуються методи проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі та пояснювально-ілюстративні, що сприяють поєднанню теоретичних знань із практичними ситуаціями. Однак, практична реалізація такого методологічного різноманіття ускладнюється дистанційною формою навчання за умови, коли усна комунікація реалізується в Google-Meet, а навчальні матеріали - представлені в Google Classroom. Важливою умовою розвитку soft skills є академічна свобода. Здобувачі мають змогу вільно висловлювати думки, брати участь у дискусіях, презентувати результати досліджень, формувати власну думку та обґрунтовувати позицію. Експертна група констатує, що ОП формує у випускників не лише фахові знання, а й соціальні навички, що визначають їхню готовність до професійної та громадянської активності.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Експертна група встановила, що структура та обсяг ОК відповідають чинному законодавству, реальному навчальному навантаженню здобувачів і забезпечують досягнення ПРН. Зміст кожної ОК узгоджено з визначеними у стандарті ПРН, що дозволяє досягати як академічних, так і практичних цілей підготовки фахівців. ВДПУ застосовує комплексний підхід до визначення реального навантаження здобувачів, спираючись на внутрішні нормативні документи, зокрема «Положення про організацію освітнього процесу» <https://e.surl.li/vymjmm>, яке регламентує структуру навчального часу. Відповідно до цього документа, співвідношення аудиторної та самостійної роботи встановлюється у межах від 1/3 до 2/3 від загального обсягу часу на вивчення дисципліни. Для магістерського рівня мінімальний обсяг СР становить 20 годин на 1 кредит ЄКТС (із загальних 30 годин). Отже, у дисциплінах обсягом 3 кредити (90 годин) на СР припадає 60 годин, а у дисциплінах на 4 кредити - 80 годин, що відповідає реальній трудомісткості опанування навчального матеріалу. При плануванні навчального навантаження враховано тривалість семестрів - 18 тижнів у першому, 15 у другому і 7 у третьому, що забезпечує середнє тижневе навантаження здобувачів 9–12 годин. Близько двох третин цього часу становить самостійна робота, що дає здобувачам змогу раціонально планувати навчання, дослідження й участь у проєктній діяльності. Для моніторингу реального навантаження використовуються бесіди зі здобувачами та анкетування, результати яких дозволяють коригувати обсяг самостійної роботи або методику викладання. Одночасно, під час інтерв'ювання фокус-груп, представники адміністративних підрозділів вказали на певні проблемні моменти, які університет планомірно усуває. Зокрема, це труднощі у вивченні іноземної мови для академічного спілкування, адже лекції запрошених лекторів - перекладають. Позитивно, що у ВДПУ і на конкретній ОП розширено мовну підтримку, рекомендовано додаткові онлайн-курси та збільшено кількість практичних занять. Також, представники адміністрації вказали на низьку активність здобувачів у наданні зворотного зв'язку - тільки 50–60% здобувачів беруть участь в анкетуванні після першого нагадування. Для підвищення ефективності опитувань університет переніс термін проведення анкетування з травня на березень, що дозволяє оперативніше враховувати пропозиції студентів. Також запроваджено систему мотивації участі у зворотному зв'язку через інформаційні кампанії та обговорення результатів на відкритих зустрічах. Позитивним моментом можна вважати те, що ВДПУ реагує на пропозиції здобувачів стосовно збільшення кількості аналітичних і креативних завдань, зокрема у курсі «Методологія і методика наукових досліджень», до змісту якої було додано проєктні, дослідницькі та дискусійні завдання, що стимулюють розвиток критичного мислення та самостійності. Члени експертної групи вважають, що ВДПУ на інституційному рівні забезпечує системний моніторинг навчального навантаження та якості освітніх компонентів.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на даній ОП не здійснюється. У документації самооцінювання зазначено, що така форма поки не впроваджена, проте програма містить достатній обсяг практичних елементів, які компенсують її відсутність. Одночасно, експертна група відзначає практичну участь здобувачів у реальних проєктах, зокрема у реконструкції археологічних матеріалів (кераміки) та створенні експозицій Музею археології Вінниччини. Такі ініціативи формують у здобувачів досвід практичної роботи, командної взаємодії та креативного мислення. Присутні на фокус-групі роботодавці відзначили здобувачів і випускників акредитованої ОП як надійних, відповідальних і креативних молодих фахівців, які володіють сучасними методами історико-археологічних досліджень і педагогічної комунікації.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Зміст акредитованої ОП узгоджується з концепцією сталого розвитку, інтегруючи екологічні, культурні, освітні та соціальні виміри у зміст навчального процесу. Мета ОП безпосередньо корелює з національними орієнтирами сталого розвитку, оскільки спрямована на збереження культурної спадщини, розвиток гуманітарних знань і підготовку фахівців, здатних забезпечувати стійкий суспільний розвиток на основі історико-культурної ідентичності та академічної доброчесності. Програма відображає пріоритет ЦСР № 4 - «Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якості освіти та заохочення можливостей навчання впродовж усього життя для всіх». У навчальному процесі реалізуються принципи освіти впродовж життя, що передбачають розвиток уміння самостійно навчатися, проводити дослідження, критично осмислювати інформацію та адаптуватися до суспільних змін. Експертна група встановила, що ОП досягає формування компетентностей, які відповідають міжнародним стандартам освіти, що орієнтуються до підготовки фахівців на глобальні виклики - від екологічної свідомості до соціальної відповідальності. Під час зустрічі з адміністративним персоналом, керівниця центру внутрішньої системи якості С. Губіна, вказала, що ВДПУ реагуючи на результати попередніх акредитацій провів науковий захід на тему сталого розвитку до якого долучилися викладачі та здобувачі конкретної ОП. Одночасно, на думку експертної групи, до змісту ОК «Сучасна історія постіндустріального світу» чи «Україна в міжнародних інтеграційних процесах» можна включити питання чи теми, що безпосередньо стосуються глобальних цілей сталого розвитку.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Експертною групою встановлено, що всіх нормативних вимог за підкритеріями 2.1–2.9 дотримано і має місце стала позитивна практика реалізації акредитованої ОП, обсяг якої цілком відповідає Стандарту вищої освіти, а також програмним результатам навчання. Зразкових практик за критерієм 2 не виявлено.

Недоліки

Суттєвих недоліків за підкритеріями 2.1-2.9 не виявлено. Одночасно, слід звернути увагу на технічну помилку - в матриці ОП 2024-2025 р. та робочих програмах ОК, містяться невідповідності стосовно загальних та спеціальних компетентностей, але це не призводить до їх невиконання. Також вимагає підсилення політики стосовно набуття компетентностей, пов'язаних з досягненням глобальних цілей сталого розвитку.

Рекомендації

ЕГ вважає, що для усунення технічної невідповідності між матрицею ОП та робочими програмами ОК доцільно забезпечити внутрішній механізм перехресної верифікації або цифрову форму погодження, що гарантуватиме логічну послідовність і координацію дій між розробниками ОК, гарантом, навчально-методичним відділом і проректорами, які здійснюють погодження. Також з метою ще більшого підсилення політики реалізації глобальних цілей сталого розвитку, в окремі ОК можна включити 1-2 теми, що відповідатимуть цій тематиці, або включити відповідну ОК в каталог вибіркових дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому до ВДПУ у 2025 році були розроблені відповідно до Закону України. Є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та розміщені на офіційному вебсайті <https://vspu.edu.ua/?p=abiturientu>. Разом з Правилами прийому абітурієнтам пропонується до ознайомлення порядок та форми проведення творчих конкурсів у 2025 році, перелік та структура широких конкурсів у 2025 році, перелік спеціальностей, яким надається особлива підтримка у 2025 році, перелік конкурсних предметів вступ на основі ПЗСО на СВО бакалавр у 2025 році, перелік предметних тестів єдиного вступного фахового випробування для вступу для здобуття ступеня магістра у 2025 році, наявність, відсутність місць, що фінансуються за державним замовленням в 2025 році, вимоги оцінювання мотиваційного листа в 2025 році, перелік акредитованих та неакредитованих освітніх програм, а також конкурсних пропозицій у 2025 році, порядок і строки подання вступниками - громадянами України військово-облікового документа у 2025 році, порядок та форми проведення творчих конкурсів у 2025 році тощо. Під час фокус-групи студенти підтверджували зрозумілість вимог конкурсу, їхнього своєчасного опублікування на сайті, виконання всіх регламентів вступу.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання за ОП враховують особливості підготовки фахівців з історії. Вступ на навчання ОС «Магістр» спеціальності «Історія та археологія» здійснюється на основі НРК6, НРК7 за кошти фізичних та юридичних осіб. Конкурсний відбір здійснювався на основі рейтингових списків за результатами іспитів: ЄВІ (вага сертифікату – по 0,2 за кожен компонент), ЄФВВ (вага сертифікату – 0,6) https://drive.google.com/file/d/10mGmA1VnSzLQ_1ErrwLz1rzN6QihNKqG/view. Фахове випробування у 2024 році було у формі питань з дисципліни «Всесвітня історія», а в 2025 році здійснювалося на основі ЄВФФ з історії мистецтв.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами у неформальній та/або інформальній освіті регулюється «Положенням про порядок визнання у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти» https://drive.google.com/file/d/14S1C9S_wo7Wf8akJLVQQbirt_dBs1MCB/view, «Правилами прийому на навчання до Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» <https://vspu.edu.ua/content/reception/vstup2023/dod/ruls.pdf>, «Положенням про міжнародну академічну мобільність учасників освітнього процесу Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» <https://vspu.edu.ua/content/position/p134.pdf>, «Положенням про використання Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського» https://drive.google.com/file/d/1gpWnCqBkt3T_O9QT1r5J7dDvbSzkC-6W/view, «Положенням про внутрішню академічну мобільність учасників освітнього процесу в Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» <https://vspu.edu.ua/content/position/p128.pdf>. Положення розроблені відповідно до Законів України про «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», Положень та Постанов Кабінету Міністрів України та інших уповноважених державних органів.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами у неформальній та/або інформальній освіті регулюється «Положенням про порядок визнання у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти» https://drive.google.com/file/d/14S1C9S_wo7Wf8akJLVQQbirt_dBs1MCB/view, «Положенням про міжнародну

академічну мобільність учасників освітнього процесу Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» <https://vspu.edu.ua/content/position/p134.pdf> та «Положенням про внутрішню академічну мобільність учасників освітнього процесу в Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» <https://vspu.edu.ua/content/position/p128.pdf>. Впродовж навчального року студенти інформуються викладачами, представниками студентського самоврядування, адміністративними та допоміжними структурами про можливість долучення до неформальної та/або інформальної освіти. Інформування студентів здійснюється електронно (через доступ до загальноуніверситетського вебсайту) та фізично. Під час спілкування фокус-групи з академічним персоналом ЕГ ознайомили з процесом інформування викладачів про можливості підвищення педагогічної майстерності. Інформування здійснюється через освітній хаб, діяльністю міжнародного відділу, який подає пропозиції, також ВДПУ отримує пропозиції від закладів-партнерів. Викладачі можуть отримати додаткову інформацію й через особистісний нетворкінг та платформи. Викладачі неодноразово брали участь у міжнародних проєктах (наприклад, Проєкт UCORD). Також у 2024 році закладом реалізовувався проєкт з Erasmus+ про підвищення цифрової спроможності. Студенти користуються можливістю отримання додаткових балів через участь у конференціях, публікації статей.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП відповідає вимогам критерію 3. Правила прийому на навчання є чіткими, доступними та недискримінаційними. Позитивною практикою є визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Здобувачі освіти ознайомлені з такою можливістю та застосовують її на практиці для отримання додаткових балів в межах різних дисциплін.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Не суттєвим недоліком, який можна усунути до наступного звітного періоду, є відсутність обліку процедури фіксації та визнання результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності).

Рекомендації

ЕГ рекомендує розширити прозорість процедури визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах, що допоможе підвищити довіру та заохотить учасників освітнього процесу до активної роботи в цьому напрямку.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми і методи викладання у ВДПУ регламентуються розділом 4 «Положення про організацію освітнього процесу» <https://e.surl.li/vumjmm> та реалізується з урахуванням академічної свободи і гнучкості навчання. У робочий програмах методам навчання які застосовуються при вивченні конкретної ОК відведено окремий розділ (11), де ці методи деталізовано. Згідно з додатком 3 до відомостей самооцінювання, який представники ВДПУ завантажили до системи на запит експертної групи, акредитована ОП передбачає різноманітність методів і технологій навчання, проте їх практичне використання частково обмежене дистанційним форматом здобуття освіти. Основний акцент зроблено на інтерактивних і дослідницьких методах, що сприяють розвитку критичного мислення, комунікації та дослідницьких навичок. До них належать обговорення, дискусії, проєкти, кейс-стаді та проблемне навчання. За результатами крайнього опитування, що проводилося в другому семестрі 24-25 н.р. 100% здобувачів конкретної ОП задоволені інноваційністю методів викладання. Форми організації включають лекції, практичні заняття, консультації, самостійну роботу та практику. Польові археологічні роботи, реконструкція матеріалів, використання електронних архівів і бібліотечних систем сприяють набуттю практичних компетентностей. Показовим є приклад курсу «Методологія і методика наукових досліджень», у якому викладач розширила зміст лекцій блоком про

використання штучного інтелекту (ШІ) в науковій діяльності. Під час інтерв'ювання здобувачів та науково-педагогічних працівників, експертна група встановила, що методи навчання, які використовуються на акредитованій ОП, відповідають принципам студентоцентризму. Власне, науково-педагогічні працівники самостійно визначають методи й засоби навчання, а здобувачі підтвердили, що запропоновані їх методи цікаві і дозволяють опанувати відповідними навичками навіть в умовах дистанційного навчання. Студентоцентризм реалізується і в можливості здобувачів запропонувати власні теми кваліфікаційних проєктів, які відповідають їхнім науковим уподобанням. Про це вказала як здобувачка другого курсу О. Прокопенко, так і першокурсник С. Абушов.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Аналіз відомостей самооцінювання ОП «Історія та археологія», результати опитування здобувачів у ВДПУ, інтерв'ювання здобувачів і викладачів, дозволяють експертній групі констатувати, що студенти своєчасно отримують чітку й доступну інформацію щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання, а також порядку й критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Ця інформація розміщена в робочих програмах, які представлені на публічній сторінці факультету історії та міжнародних відносин <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu>, а також на сторінках кожного курсу в Google-Classroom. Поширення цієї інформації здійснюється викладачами під час перших занять, а координація комунікації та контроль за її своєчасністю покладаються на гаранта освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Поєднання навчання і дослідження в межах акредитованої ОП відбувається шляхом застосування дослідницьких методів обговорення, дискусії, кейс-стаді, проєктної роботи та проблемного навчання. Науково-дослідна робота є обов'язковим елементом програми й реалізується в межах освітніх компонент шляхом подачі навчального матеріалу з урахуванням наукових інтересів здобувачів, через виконання індивідуальних дослідницьких завдань, залучення здобувачів до наукових заходів, круглих столів. Для прикладу, на факультеті проводиться щорічні Всеукраїнські наукові історико-краєзнавчі конференції «Вінниччина: минуле та сьогодення», «Регіональні студії української історії», участь в яких приймали здобувачі акредитованої ОП С. Марчук, Р. Рудий, А. Табака, І. Поліщук, О. Прокопенко. Остання брала участь і в міжнародних наукових заходах. Експертна група відзначила практику функціонування у ВДПУ освітньо-наукового хабу «NotBox» куди запрошуються гостьові спікери, проводяться наукові заходи, дискусії в офлайн форматі, що дає можливість магістрантам підтримувати наукову і освітню комунікації в умовах реалізації освітнього процесу в онлайн форматі. Також позитивною практикою є функціонування на базі ВДПУ «Музею археології Вінниччини», відкритого в 2021 р. Здобувачі залучалися як до формування експозиції, так і проходять практику на базі музею працюючи над реконструкцією матеріалів археологічних розкопок. На жаль, практика залучення стейкхолдерів до реалізації наукових проєктів відсутня, а зважаючи на плани і кроки до модернізації освітнього простору, цифровізації експозиції згаданого музею археології Вінниччини, ВДПУ варто подумати над посиленням практичної комунікації з меценатами та бізнесом з метою надання реальним науковим і практичним напрацюванням матеріальної підтримки і представлення ширшому колу зацікавлених осіб.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Нормативно, перегляд змісту ОК у ВДПУ регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу» <https://e.surl.li/vumjmm> та «Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти» <https://e.surl.li/lyujys> і передбачає щорічне оновлення змісту і перезатвердження робочої програми. Окреме «Положення про робочу програму навчальної дисципліни» <https://e.surl.li/dilopp>, пунктами 2.3-2.5 якого передбачено, що робоча програма розробляється на один навчальний рік, узгоджується з гарантом, затверджується на засіданні кафедри, факультету, перевіряється навчально-методичним відділом і підписується першим проректором. Власне, навіть в умовах такої чіткої системи, трапляються технічні неточності, які не впливають негативно на реалізацію ОП. Науково-педагогічні працівники на зустрічі з експертною групою підтвердили, що в них існують і силабуси, які є внутрішнім документом і не представляються публічно. Основним ініціатором оновлення змісту ОК виступають науково-педагогічні працівники, які їх читають, але здобувачі освіти повідомили, що вони також мають можливість запропонувати викладачу включити конкретні теми чи проблемні питання до змісту курсу, але такі пропозиції не зафіксовані протокольню. Експертна група відзначила позитивний момент, що науково-педагогічні працівники, зокрема О. Неприцький (ОК12 «Сучасна історія постіндустріального світу»), включили в зміст власних ОК результати участі в міжнародних науково-дослідницьких проєктах, зокрема проєкті UCORD. Позитивним моментом є і практика отримання зворотного зв'язку від здобувачів стосовно змісту ОП: таке питання включено в опитувальник і 85,7% респондентів у 2024-25 н.р. вказали що викладачі достатньо оновлюють зміст ОК.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Навчання, викладання та наукові дослідження в межах ОП «Історія та археологія» у ВДПУ здійснюються в тісному зв'язку з процесами інтернаціоналізації, що є одним із пріоритетів стратегічного розвитку університету. Стосовно міжнародної академічної мобільності, то Факультет історії та міжнародних відносин підтримує тісні партнерські відносини з університетами Познані, Манхайма, Гранади, Варшави. Здобувачі акредитованої ОП залучені до міжнародного проекту «Україна–Молдова: шлях до Європейського Союзу». Однак, реальних фактів мобільності на акредитованій ОП не зафіксовано, що пояснюється тривалістю навчання в магістратурі, а також фінансовими обмеженнями, які визнаються як одні зі слабких сторін в ОП. Адміністрація закладу, під час інтерв'ювання запевнила, що ВДПУ планує посилити участі здобувачів у грантових програмах Erasmus+ та розширити кола партнерів для обмінів. Натомість науково-педагогічні працівники активно залучаються до міжнародних проектів (А. Кобиця, С. Бучацька, О. Мельничук, О. Неприцький). У співпраці з іноземними партнерами організовано міжнародний круглий стіл «Українсько-балтійські відносини: минуле та сьогодення», за участі науковців з України, Латвії, Литви, Естонії, Польщі, Німеччини. Позитивною практикою є те, що науково-педагогічні працівники, на підставі участі в міжнародних стажуваннях, проектах, оновлюють зміст ОК і запозичують методику викладання, зокрема проектний підхід (О. Неприцький). Позитивно й те, що здобувачі та науково-педагогічні працівники мають вільний доступ до провідних міжнародних баз даних, зокрема Web of Science, Scopus, ScienceDirect та Research4Life. Ці ресурси активно використовуються для публікацій, аналітики, підготовки кваліфікаційних робіт та удосконалення навчального процесу. Для здобувачів факультету історії та міжнародних відносин читала публічну лекцію професорка Варшавського університету Г. Зовчак. Лекція читалася польською мовою, для здобувачів забезпечувався переклад.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Суттєвих недоліків не виявлено. Застосовувані науково-педагогічні методи і прийоми дозволяють досягти програмних результатів навчання. Зразкових практик за критерієм 4 не виявлено.

Недоліки

1. Експертна група звернула увагу на невчасне розміщення робочих програм на сайті факультету. 2. Слабкою є практика взаємодії з донорами і бізнес-спільнотою міста і регіону, які б могли сприяти більшій ефективності реалізації наукових планів.

Рекомендації

1. Рекомендується впровадити централізований моніторинг і автоматизовану систему оновлення робочих програм навчальних дисциплін, синхронізовану з офіційним сайтом ВДПУ, із визначенням відповідальних осіб та проведенням регулярного внутрішнього аудиту їх повноти й доступності не менше двох разів на рік. 2. Розширити контакти з донорами та представниками бізнес-спільноти міста і регіону з метою реалізації спільних наукових заходів й реалізації освітніх і соціальних планів, зокрема Музею археології Вінниччини.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Критерії оцінювання та форми контрольних заходів є чіткими, зрозумілими та прописані в нормативних документах ВДПУ, котрі знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті університету <https://vspu.edu.ua/?p=position>. Вони регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ВДПУ», «Положенням про використання Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи у ВДПУ», «Положенням про порядок проведення ректорських контрольних робіт», «Положенням про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ВДПУ» та ін. Здобувачі зазначили, що інформацію, котра стосується контрольних заходів, критеріїв оцінювання вони дізнаються на першому занятті від викладачів. Під час фокус-групи викладачі повідомили, що вся інформація щодо форм та критеріїв оцінювання доводиться до здобувачів під час першого заняття, під час освітнього процесу окремо уточнюється інформація щодо оцінювання того чи іншого виду роботи. З усіма критеріями оцінювання студенти можуть ознайомитись в робочих програмах на офіційній сторінці факультету <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu> та в Гугл-класах. Розклад занять та розклад екзаменаційної сесії оприлюднюється на дошці оголошень факультету. Критерії оцінювання комплексного кваліфікаційного екзамену та кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти за ОП «Історія та археологія» розміщені у наданих на запит ЕГ «Програмі комплексного кваліфікаційного екзамену атестації здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» за спеціальністю 032 Історія та археологія» та в навчально-методичному посібнику для студентів історичних спеціальностей «Кваліфікаційні роботи з історії» (див. відповіді на запит ЕГ). Під час проведення зустрічей з гарантом і авторами ВСО ЕГ рекомендувала розмістити програми комплексного кваліфікаційного іспиту на сторінці факультету, що було виконано на час написання звіту <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu>. Рекомендуємо розширити зміст навчально-методичного посібника, враховуючи підготовку здобувачів за ОП «Історія та археологія».

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестація для другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОП «Історія та археологія» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та комплексного кваліфікаційного екзамену. Такі форми атестації відповідають вимогам Стандарту вищої освіти (затверджений 31.05.2021). В ВДПУ розроблене «Положення про кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти» <https://vspu.edu.ua/content/position/p126.pdf>. Вимоги до проведення кваліфікаційного екзамену викладені в «Програмі комплексного кваліфікаційного екзамену атестації здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» за спеціальністю 032 Історія та археологія». Етапи написання кваліфікаційної роботи, методика виконання, процедура підготовки до захисту прописані в навчально-методичному посібнику «Кваліфікаційні роботи з історії» (автори – доктори історичних наук О.А.Мельничук та І.М.Романюк). На фокус-групах НПП та здобувачі повідомили, що вибір тематики кваліфікаційних робіт спрямовано на студентів, вони можуть запропонувати свою тему і узгодити її з науковим керівником, а можуть обрати тему із запропонованого переліку. Затвердження теми роботи відбувається на засіданні кафедри. Відповідно до вимоги Стандарту вищої освіти про оприлюднення кваліфікаційних робіт всі роботи студентів завантажуються до репозиторію <https://dspace.vspu.edu.ua/items/4d1a6e9b-6084-401b-b9543-7462cff71b84>. ЕГ звернула увагу, що в репозиторії ВДПУ станом на момент виїзної експертизи відсутні кваліфікаційні роботи за 2023 та 2024 р. Під час зустрічей з НПП та адміністративним персоналом ЕГ отримала пояснення, що це сталося через збій в системі, який буде усунуто найближчим часом. Додатково кваліфікаційні роботи випускників представлені на сайті факультету <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu>.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила та процедури проведення контрольних заходів, порядок їх оскарження та повторного проходження є чіткими, зрозумілими та знаходяться у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу на офіційному сайті ВДПУ <https://vspu.edu.ua/?p=position>. Процедури проведення контрольних заходів регламентуються наступними документами «Положенням про організацію освітнього процесу в ВДПУ», «Положенням про порядок визнання у ВДПУ результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти», «Положенням про організацію самостійної роботи студентів ВДПУ», «Положенням про апеляційну комісію ВДПУ», «Процедурою розгляду та врегулювання конфлікту інтересів учасників освітнього процесу, вирішення конфліктних ситуацій щодо дискримінації, корупції, сексуальних домагань та булінгу у ВДПУ» та ін. Під час зустрічі здобувачі вищої освіти повідомили, що конфліктних ситуацій пов'язаних з викладачами, необ'єктивним оцінюванням у них не виникало; з процедурами перескладання та оскарження результатів оцінювання вони знайомі, але випадків перескладання у них не було. Систематично у ВДПУ проводять різні типи опитувань, результати яких висвітлено на офіційному сайті у вкладці «Результати анкетувань» на сторінці Центру забезпечення якості освіти <https://vspu.edu.ua/content/academ/acad7.php>. Окремо результати опитувань здобувачів ОП «Історія та археологія» розміщені на офіційній сторінці факультету історії та міжнародних відносин <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu>. Результати цих опитувань також показують, що конфлікту інтересів, прикладів необ'єктивного оцінювання на даній ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ВДПУ існує загально університетський «Кодекс академічної доброчесності» <https://vspu.edu.ua/content/position/p40.pdf>. Політика і процедури дотримання академічної доброчесності регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ВДПУ», «Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти», «Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ВДПУ» та іншими документами, що розміщені у вкладці «Нормативно-правова база» на сторінці Центру забезпечення якості освіти <https://vspu.edu.ua/content/academ/acad1.php>. В університеті функціонує комісія з питань академічної доброчесності, розроблено відповідне «Положення» <https://www.vspu.edu.ua/content/position/p129.pdf>, регулярно проводяться зустрічі з гарантами освітніх програм. В ВДПУ проводяться Дні академічної доброчесності, звіти публікуються на офіційному сайті <https://vspu.edu.ua/content/academ/acad5.php>. Гарант повідомив, що в рамках цих заходів викладачі та здобувачі ОП «Історія та археологія» відвідали онлайн-семінар «Академічна доброчесність. Інституціональна система підтримки академічної доброчесності та «антиплагіатні» сервіси» та пройшли навчальний курс «6 кроків до доброчесності: від теорії до практики». Здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування також залучені до механізмів популяризації академічної доброчесності, староста групи здобувачів 2 р.н. О. Прокопеч має відповідні сертифікати. Для перевірки на академічний плагіат в ВДПУ використовувався онлайн-сервіс «Unicheck», наразі – сервіс «StrikePlagiarism». В університеті розроблена «Інструкція щодо перевірки робіт на академічний плагіат» <https://vspu.edu.ua/content/img/education/ak1.pdf>, відповідно до якої для кваліфікаційних робіт здійснюють обов'язкову перевірку на рівень унікальності. Під час роботи фокус-груп з'ясовано, що отримані результати у звітах щодо перевірки тексту на унікальність мають рекомендаційний характер, остаточне рішення про прийняття чи відхилення поданої роботи приймає колегіальний орган кафедри за участі наукового керівника. Здобувачі та представники студентського самоврядування підтвердили існування процедури перевірки на плагіат, але називали різні відсотки унікальності. Це дає підстави ЕГ рекомендувати посилити інформування здобувачів щодо процедури проходження та нормативів перевірки наукових робіт на академічний плагіат. ЕГ також констатує, що в РП навчальних дисциплін «Методологія та методика наукових досліджень», «Цифрові технології наукових досліджень», РП переддипломної практики та в навчально-методичному посібнику для написання кваліфікаційних робіт відсутні модулі/розділи/теми щодо академічної доброчесності, тому рекомендуємо їх додати.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Нормативні вимоги до підкритеріїв 5.1.–5.4 дотримуються. Результати опитувань та відповіді фокус-груп дають підстави стверджувати, що в ВДПУ популяризують академічну доброчесність та послідовно дотримуються процедур, пов'язаних з нею. Зразкові позитивні практики відсутні.

Недоліки

Суттєві недоліки відсутні. Не суттєвим недоліком, який можна усунути до початку наступного навчального року, вважаємо відсутність в ключових для виконання наукових досліджень РП навчальних дисциплін та відповідного навчально-методичного посібника окремих модулів/розділів/тем щодо академічної доброчесності.

Рекомендації

Рекомендуємо: 1) посилити інформування здобувачів щодо процедури проходження та нормативів перевірки наукових робіт на академічний плагіат; 2) доповнити РП переддипломної практики, РП навчальних дисциплін «Методологія та методика наукових досліджень», «Цифрові технології наукових досліджень» та навчально-методичний посібник для написання кваліфікаційних робіт окремими модулями/розділами/темами щодо академічної доброчесності; 3) врахувати в навчально-методичному посібнику для написання кваліфікаційних робіт, що підготовка здобувачів відбувається за ОП «Історія та археологія».

Рівень відповідності Критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

На основі аналізу ВСО, таблиці зі зведеною інформацією про викладачів, зустрічей із гарантом та академічним і адміністративним персоналом ЕГ дійшла висновку, що залучені до реалізації ОП викладачі мають необхідну академічну та професійну кваліфікацію, яка дозволяє забезпечувати освітні компоненти у межах ОП з урахуванням вимог, визначених законодавством. Загалом обов'язкові ОК на ОП викладають 11 викладачів, всі з науковими ступенями кандидата / доктора наук. Усі НПП мають 5 і більше тематичних статей у фахових виданнях категорії А та Б, є спів/авторами одноосібних або колективних монографій, навчально-методичних видань, всі пройшли стажування/підвищення кваліфікації. Під час фокус-групи викладачі повідомили, що мають можливість публікуватися в фаховому виданні «Наукові записки ВДПУ. Серія: Історія», який зареєстрований в WOS, головним редактором є декан факультету професор О. Мельничук. Наукова та публікаційна активність залучених до ОП викладачів відповідає тим дисциплінам, які вони викладають. Наприклад, відповідно до інформації із Таблиці 2 ОК «Теорія та практика історичного пізнання» на ОП викладає д.і.н., професор О. Мельничук (науковий доробок складає понад 300 тематичних праць, під його керівництвом захищено 8 кандидатських дисертацій); ОК «Сучасна історія постіндустріального світу» викладає к.і.н., доцент О. Неприцький (за останні 5 років має 11 наукових публікацій у фахових виданнях, автор/співавтор 6 навчально-методичних видань, є співавтором наукової розробки в рамках реалізації грантового проєкту міжнародної програми СЕЕРУС та активним учасником міжнародних наукових програм); ОК «Іноземна мова для академічного спілкування» викладає доцент С. Бучацька, яка є авторкою понад 100 наукових та науково-методичних праць з педагогічної психології та психології мови, методики навчання іноземних мов, психолінгвістики, у тому числі в наукометричних базах Scopus, WOS.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний відбір претендентів на посаду НПП відбувається згідно з «Порядком проведення конкурсного відбору, обрання за конкурсом при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників ВДПУ». Згідно з ним, конкурсний відбір проходить на засадах відкритості, гласності, законності, рівності, об'єктивності, неупередженості. Для його організації за наказом ректора створюється конкурсна комісія, засади діяльності якої регламентуються «Положенням про конкурсну комісію щодо заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників ВДПУ». Обидва документи розміщені у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО <https://vspu.edu.ua/?p=position>. Наказ про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення доводиться до відома претендентів шляхом розміщення на офіційному вебсайті. Посади НПП можуть обіймати особи, які мають науковий ступінь або вчене звання, а також особи, які мають ступінь магістра. Як повідомила очільниця відділу кадрів, під час конкурсного добору враховується професійна кваліфікація викладачів, практичний досвід роботи, наукові ступені, вчені звання; документи та сертифікати про підвищення професійних компетентностей НПП шляхом участі в семінарах, тренінгах тощо; результати рейтингування. Для оцінювання рівня професійної кваліфікації претендента на посаду НПП кафедра може запропонувати йому попередньо прочитати пробні лекції, провести практичні заняття. Під час фокус-групи науково-педагогічні працівники підтвердили інформацію, отриману від відділу кадрів, та повідомили, що порушень їх прав не було. НПП кафедри викладають ті дисципліни, які безпосередньо пов'язані з їх науковими інтересами та професійним досвідом. Контракт з НПП укладається на строк до 5 років. Випадків необ'єктивного проведення конкурсного відбору на посаду на даній ОП не було. Випадків, коли на посаду претендувало декілька осіб, на даній ОП не було. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, застосовуються послідовно та дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ЗВО залучає роботодавців, професіоналів-практиків та експертів галузі до організації та реалізації освітнього процесу на ОП різними шляхами: участі в роботі атестаційної комісії, запрошенні прочитати відкриті лекції для здобувачів ОП, проведенні спільних наукових заходів. Відповідно до вимог «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії зі встановлення відповідності рівня освітньої підготовки кадрів до вимог освітніх програм та присвоєння їм кваліфікації за ступенями вищої освіти бакалавра, магістра у ВДПУ» https://vspu.edu.ua/content/position/p109_2.pdf роботодавці залучаються до складу атестаційних комісій. Так, участь в атестації здобувачів бере д.і.н., професор, член-кореспондент НАН України В. Даниленко. У 2024-25 н. р. із гостьовими лекціями за тематикою своїх досліджень виступили: д.і.н., професор КНУ ім. Т. Шевченка В. Сергійчук (лекція про історію українського національно-визвольного руху), керівник Українського центру вивчення історії Голокосту, засновник і член редакційної колегії наукового часопису «Голокост і сучасність. Студії в Україні і світі» А.

Подольський (лекція «Виклики у вивченні історії Голокосту під час російської війни проти України»), представник Національної ради з питань телебачення і радіомовлення В. Мазурик (зустріч «Як вижити в інформаційному урагані» про основи медіаграмотності). Під час відкритої зустрічі про залучення до організації освітнього процесу та наукову співпрацю шляхом участі в спільних наукових конференціях говорили представники різних установ, зокрема, Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Житомирського державного університету імені Івана Франка, Сумського державного університету та ін. Під час фокус-групи із стейкхолдерами виступили випускниця ОП, директорка «Музею мужніх» О. Гордієнко та заст. директора Вінницького обласного краєзнавчого музею С. Шароварська, які повідомили, що на базі їх музеїв відбуваються виробничі практики здобувачів експертованої ОП; директор комунального закладу «Музей Вінниці» О. Федоришен, який повідомив про свою участь у публічних виступах для здобувачів факультету історії та міжнародних відносин.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Підвищення кваліфікації викладачів відбувається відповідно до «Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників ВДПУ» <https://vspu.edu.ua/content/position/nr106.pdf>. Результати підвищення кваліфікації враховуються під час конкурсу на заміщення вакантних посад. За останні п'ять років всі викладачі ОП успішно пройшли курси підвищення кваліфікації. НПП активно залучаються до проходження підвищення кваліфікації як у провідних установах України, так і в провідних закордонних центрах. На офіційному сайті ВДПУ наявний перелік установ, з якими підписані договори про стажування на умовах взаємного обміну станом на вересень 2025 р. <https://vspu.edu.ua/science/new-style/stag.php>. Крім того, викладачі ОП мають можливість пройти внутрішнє підвищення кваліфікації шляхом участі в семінарах та тренінгах, які проводяться на базі відкритої у 2022 р. на факультеті історії та міжнародних відносин навчально-методичної лабораторії «Inspiration Club». Система заохочення розвитку викладацької майстерності регламентується «Положенням про преміювання працівників ВДПУ» <https://vspu.edu.ua/content/position/p135.pdf>. На зустрічі з адміністрацією ЗВО та викладачами експерти отримали інформацію про систематичну практику морального та матеріального заохочення викладачів. Викладачі ОП мають грамоти і відзнаки: професор О. Мельничук – нагрудний знак МОН «Відмінник освіти», професор І. Романюк – нагрудний знак «Василь Сухомлинський», доцент Н. В. Зарічанська та ст.викладач О. Погуляєв – грамоти Департаменту освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації; доценти А. Коломієць, Д. Коломієць, В. Шахов нагороджені відзнаками МОН та НАПН. Щорічне оцінювання/рейтингування в ЗВО проводиться відповідно до затверджених у 2018 році «Правил і процедур оцінювання освітньої, наукової, виховної, громадської та профорієнтаційної діяльності НПП, НП ВДПУ» https://vspu.edu.ua/content/position/p32_18.pdf. За інформацією із ВСО цей документ є підставою для визначення індивідуального рейтингу НПП, згідно з яким щорічно проводять моніторинг стану управління розвитком і підвищенням якості діяльності Університету з урахуванням внеску в нього всіх НПП. Викладачі ОП під час фокус-групи підтвердили, що оцінювання відбувається щорічно, у 2025 р. результати рейтингування враховувалися під час перезаключення контрактів та розподілу навчального навантаження. В тексті згаданого документа відзначено, що рейтингові списки оприлюднюються на офіційному сайті у вересні наступного після оцінювання року. ЕГ звернула увагу, що на сайті ЗВО оприлюднено тільки індивідуальний науковий рейтинг викладачів <https://vspu.edu.ua/science/new-style/doc/ntop7.pdf>, рекомендуємо оприлюднювати рейтинги також з інших видів діяльності та/або консолідований рейтинг.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Нормативних вимог до підкритеріїв 6.1-6.4 дотримано. До викладання на ОП залучено викладачів, які мають необхідні академічну та професійну кваліфікації. В ВДПУ створено сприятливе середовище для професійного зростання НПП.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Не суттєвим недоліком є часткове оприлюднення результатів оцінювання освітньої, наукової та інших видів діяльності НПП: на сайті ЗВО оприлюднено лише рейтинги наукової діяльності. «Порядок» проведення оцінювання був затверджений у 2018 р. і потребує оновлення.

Рекомендації

Рекомендуємо до початку проведення оцінювання діяльності НПП оновити документ/и, згідно з якими проводяться оцінювання освітньої, наукової та інших видів діяльності НПП; щорічно оприлюднювати рейтинги оцінювання освітньої та інших видів діяльності викладачів на офіційному сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час огляду навчально-методичного забезпечення, фінансових та матеріально-технічних ресурсів ЕГ переконалася в тому, що умови повноцінно забезпечують досягнення визначеної ОП. Презентовані аудиторії забезпечують комфортне розміщення всіх учасників освітнього процесу, деякі класи обладнані мультимедійними засобами інформації (спеціальні дошки та проектори). Комп'ютерні класи забезпечені належною апаратурою. Музеї, а також лабораторії та центри <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/structure?authuser=0> оснащені необхідними матеріалами для зручного розміщення учасників освітнього процесу – є столи та стільці для повноцінного проведення занять, а також студенти мають доступ до всіх наявних матеріалів, необхідних для практичного вивчення. Бібліотека ВДПУ часто поновлюється актуальними для студентів матеріалами. Бібліотека пропонує загальний фонд літератури та підфонди, які комплектуються за вимогами, проханнями факультетів. У розпорядженні знаходиться репозитарій кваліфікаційних робіт здобувачів освіти (унаслідок переведення на іншу систему кваліфікаційні роботи 2025 року тимчасово недоступні). Тут же можна багаторазово безкоштовно запросити перевірку на плагіат – студенти надсилають роботи на перевірку на адресу електронної пошти бібліотеки. У розпорядженні ВДПУ є кілька гуртожитків та укріттів. Перший містить комфортні умови для проживання (було продемонстровано одну з блокових систем проживання): кімнати для проживання, санвузол, сушильні кімнати, кухню, окрему кімнату для перебування хворих осіб (ізоляційна кімната). У закладі є умови для людей з обмеженими можливостями: стрічки зі шрифтом Брайля, пандуси, ліфти.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Під час огляду матеріально-технічної бази та у межах спілкування фокус-груп ЕГ пересвідчилась в належному та своєчасному доступі до інфраструктури. У закладі функціонують кілька мереж для інтернету, всі учасники освітнього процесу забезпечені відкритим доступом до міжнародних наукометричних баз Web of Science, Scopus. Викладачі та студенти мають доступ до Спільної науково-навчальної лабораторії з історії та етнології Східного Поділля, яка, у свою чергу, складається з кількох студій та лабораторій. Бібліотека забезпечує широким представленням інформаційних ресурсів (друкованого та електронного вигляду), а також пропонує безкоштовну багаторазову перевірку на плагіат. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського» <https://drive.google.com/file/d/1JiaCuCaaXPUP9o8U6gGdZf1qrGJvNisv/view>, учасники освітнього процесу мають широкий вибір засобів дистанційного навчання. На факультеті історії та міжнародних відносин він типово здійснюється на платформі Google Classroom. У межах фокус-групи з представниками студентського самоврядування ЕГ дізналася, що типово спілкування учасників освітнього процесу відбувається через електронні пошти та Messenger.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського» <https://drive.google.com/file/d/1JiaCuCaaXPUP9o8U6gGdZf1qrGJvNisv/view>. Під час огляду матеріально-технічної бази, ЕГ було продемонстровано укріття на території закладу, одне з яких перебуває в основному корпусі факультету історії та міжнародних відносин ВДПУ – корпусі №3. Укріття пропонує кілька зал для розміщення студентів, місця для сидіння, спальні місця та санвузол (вбиральні). Також заклад містить детальні плани евакуації, приміщення обладнані всіма засобами протипожежної безпеки. Такі приміщення, як комп'ютерний клас, містять журнал інструктажів з техніки безпеки. Підтримка ментального здоров'я забезпечується через «Процедуру розгляду та врегулювання конфлікту інтересів учасників освітнього процесу, вирішення конфліктних ситуацій щодо дискримінації, корупції, сексуальних домагань та булінгу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського» <https://vspu.edu.ua/content/position/p112.pdf>. Заклад пропонує всім учасникам

освітнього процесу фізичну та електронну «Скриньку довіри» <https://vspu.edu.ua/content/hot/trust.pdf>. Здобувачі, науково-педагогічний персонал та представники студентського самоврядування підтвердили розуміння процесів подачі скарг та їх реалізацію. Запевнили, що конфліктних ситуацій не виникало. У межах вивчення відомостей про самооцінювання, а також під час фокус-групи з представниками допоміжних структур та стейкхолдерів ЕГ була поінформована про заохочення студентів до працевлаштування (інформація для студентів також доступна в електронному форматі <https://vspu.edu.ua/index.php?p=stud-p-work>). Процес поєднання навчання з роботою для студентів регулюється створенням індивідуальних графіків навчання.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Під час спілкування зі студентами та представниками студентського самоврядування ЕГ переконалася в гнучкості освітнього процесу для здобувачів та створенні повноцінного студентоцентризму. Здобувачі проходять анонімні опитування щодо рівня задоволеності освітнім процесом, які мають 100% охоплення серед усіх студентів спеціальності. Здобувачі вищої освіти з приводу різноманітних питань мають розгалужену систему звернень через старост, представників самоврядування, викладачів. На загальноуніверситетському сайті у розділі «Контакти», окрім методів зв'язку зі структурними підрозділами, доступна функція написання прямого листа ректору ВДПУ <https://vspu.edu.ua/?p=contact>. До того ж університет пропонує фізичну та електронну «Скриньку довіри» <https://vspu.edu.ua/content/hot/trust.pdf>, а факультет історії та міжнародних відносин має додатково власну <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/first?authuser=0>. Студентам пропонуються комп'ютерні зали в корпусах закладу та бібліотеці. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було згадано спортивний майданчик для студентів ВДПУ. Студентам пропонуються безкоштовні спортивні зали. Підтримка ментального здоров'я здійснюється через функціонування хабу NotBox <https://notbox.vspu.edu.ua/>, а також безоплатної соціально-психологічної підтримки <https://www.vspu.edu.ua/science/new-style2/education-pchy.php>, звернення по яку доступне у фізичній (розміщене в корпусі №1 ВДПУ), а також у телефонній формі (за номером телефону практичного психолога та за номером телефону довіри).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано стрічки зі шрифтом Брайля, пандуси в корпусі університету та при вході до гуртожитку. Останній забезпечує проживання особам з особливими освітніми потребами на першому поверсі. Корпус №3 та гуртожиток оснащений ліфтом, до того ж у цьому корпусі та корпусі №1 є спеціальні підйомні. Східця мають спеціальні яскраві стрічки для розмітки та маркування підлоги на початку та закінчення сходів. Спортивна зала забезпечує вбиральню для людей з обмеженими можливостями. Бібліотека пропонує аудіоматеріали та каталог з 54 посиланнями.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ВДПУ діє процедура розгляду та врегулювання конфліктів, яка є доступною в електронному форматі <https://vspu.edu.ua/content/position/p112.pdf>. Під час спілкування в межах фокус-груп, ЕГ дізналася про широку систему інформування студентів з боку адміністрації, навчально-педагогічного персоналу та студентського самоврядування про процедуру подання звернень, наявність фізичної та електронної «Скриньки Довіри» <https://vspu.edu.ua/content/hot/trust.pdf> та <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/first?authuser=0>. Антикорупційна політика закладу складається з діяльності Антикорупційної уповноваженої, яка відповідає за канали інформування, організацію заходів, спільні дії з НАЗК. Двічі на рік перед модульно-екзаменаційними сесіями учасники інформуються «Наказом про запобігання корупції», після ознайомлення з якими підписуються. ВДПУ має телефон довіри та приєднався до єдиного порталу викривачів корупції. Конфліктних ситуацій на факультеті історії та міжнародних відносин ВДПУ не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Матеріально-технічна база та навчальні ресурси ВДПУ є реалізованими на достатньому рівні для повноцінного забезпечення досягнення визначених цілей ОП «Історія та археологія». Заклад проводить активні дії щодо забезпечення та підтримки відкритої та широкої комунікації серед усіх учасників освітнього процесу. Інформаційне забезпечення у вигляді комп'ютерних класів, широкого доступу до Інтернету та великої кількості літератури

створює якісні умови для реалізації ОП. Підтримка ментального та психічного здоров'я виконується закладом на високому рівні.

Недоліки

Суттєвих недоліків за критерієм 7 у ході експертизи виявлено не було. Несуттєвим недоліком є періодичне непрацювання ліфту та відсутність на теперішній момент кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти 2025 року (у межах фокус-групи з допоміжними структурами було з'ясовано, що це трапилося внаслідок перенесення інформації з одного сервера на інший).

Рекомендації

ЕГ рекомендує продовжувати роботу в напрямку збільшення умов для людей з обмеженими можливостями через встановлення пандусів між поверхами корпусів, клейких стрічок зі шрифтом Брайля, слідуванням за роботою ліфтів та приведення наявних об'єктів до сучасних вимог.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та щорічного перегляду ОП у ВДПУ здійснюються відповідно до «Положення про освітню програму», «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти» та «Положення про організацію освітнього процесу», які представлені на сайті <https://vspu.edu.ua/?p=position> й визначають порядок, механізми контролю, відповідальність учасників і враховують результати моніторингу та зворотного зв'язку від здобувачів, викладачів і стейкхолдерів. До розроблення, моніторингу та перегляду ОП залучено широке коло учасників - робочу групу, гаранта, здобувачів, роботодавців, випускників, науково-педагогічних працівників, Центр внутрішнього забезпечення якості освіти та навчально-методичний відділ. Кожен із них виконує визначені функції: гарант і робоча група відповідають за зміст програми, здобувачі подають пропозиції через опитування, роботодавці та випускники здійснюють експертну оцінку, НПП оновлюють зміст дисциплін, а відповідні структурні підрозділи забезпечують аналітичний супровід і контроль відповідності стандартам. Результати моніторингу, опитувань і рекомендацій стейкхолдерів безпосередньо впливають на вдосконалення змісту ОПП, що дозволяє забезпечити її відповідність потребам ринку праці та сучасним стандартам підготовки фахівців. Зокрема, до програми внесено нові обов'язкові («Національна експертиза пам'яток та їх охоронні дослідження» (ОК7) в 2024 р. та ОК1 «Літературний стандарт і сучасна українська мовна практика» в 2025 р.) й вибіркові дисципліни («Сучасна світова культура», «Спеціальні галузі історичної науки», «Інформаційні ресурси з історії»), розширено обсяг практичної підготовки, оновлено зміст окремих курсів із використанням сучасних технологій, зокрема штучного інтелекту, та приведено ОП у відповідність до професійного стандарту викладача закладу вищої освіти. Присутні на зустрічі роботодавці, зокрема О.Федоришен, підтвердили, що вносили відповідні пропозиції до змісту ОП. Одночасно, експертна група звернула увагу на відсутність централізованої системи фіксації пропозицій від стейкхолдерів (тільки через комунікацію з гарантом) і наявність технічних неузгодженостей у відомостях самооцінювання (застарілі посилання, несвоєчасне оновлення програм) свідчать про потребу посилення координації між гарантом, факультетом і адміністрацією університету.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Існуюча в ВДПУ практика передбачає збір пропозицій здобувачів шляхом анкетування, що проводиться двічі на рік Центром внутрішнього забезпечення якості освіти. Реагуючи на зауваження попередніх акредитацій, до опитувальників (гугл-форми) включено відкриті питання. Також з метою оперативного реагування, терміни проведення опитування перенесено з травня на березень, хоча основним викликом, зі слів керівниці центру якості, залишається низька активність здобувачів (50–60%). Зокрема, за результатами опитувань, у 2024 р. було запроваджено нову обов'язкову дисципліну ОК7 «Національна експертиза пам'яток та їх охоронні дослідження», до

курсу «Методологія і методика наукових досліджень» були додані нестандартні творчі завдання, що підвищило практичну та дослідницьку цінність навчання, також виявлено потребу у вдосконаленні викладання курсу «Іноземна мова для академічного спілкування». Іншим способом залучення здобувачів до модернізації змісту ОП є усні бесіди гаранта зі студентами. Отримані в такий спосіб пропозиції обговорюються на засіданнях кафедр. Результатом такої взаємодії стало включення до ОП вибіркового дисциплін «Сучасна світова культура», «Спеціальні галузі історичної науки», «Інформаційні ресурси з історії». Крім того, на прохання здобувачів до курсу «Методологія і методика наукових досліджень». Здобувачі залучаються до внутрішніх процедур якості також в якості членів робочої групи ОП та через органи студентського самоврядування. Вони входять до складу Вчених рад університету і факультету, є учасниками Наукового товариства.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

ВДПУ співпрацює з роботодавцями, які представляють ключові напрями майбутнього працевлаштування випускників акредитованої ОП - археологію, історичну науку, освіту, музейну та архівну справу. Роботодавці насамперед залучені як рецензенти. У 24-25 н.р. рецензентами були Т.Герасимов (д.і.н., Вінницький національний технічний університет) та О.Федоришен (директор Музею Вінниці), а у 25-26 н.р. - згаданий О.Федоришен та В.Костюк (директор Вінницького ліцею №19). Власне, за пропозицією Т.Герасимова включено ОК «Інформаційні історичні ресурси», а О.Федоришен - пропонував включити вибіркові дисципліни, що стосуються пам'яткоохоронної та реставраційної проблематики. Також пропозиції стейкхолдерів збираються й через анкетування, а також і неформальні канали комунікації - під час практик, конференцій, круглих столів чи захисту кваліфікаційних робіт. Такий підхід забезпечує постійний обмін зворотним зв'язком між університетом і роботодавцями для вдосконалення змісту програми. Експертна група, під час комунікації з гарантом та керівниками адміністративних підрозділів встановила, що у ВДПУ відсутня уніфікована практика інформування роботодавців про те чи враховані їх пропозиції. Останні, можуть дізнатися про зміни тільки відкривши на сайті оновлену ОП.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

У ВДПУ має місце практика моніторингу працевлаштування випускників, але якщо у відомостях самооцінювання вказано, що цим повинен займатися відділ кадрів, то присутні на зустрічі двоє випускників (В.Гродський та О.Гордієнко) вказали, що до них телефонували викладачі кафедри і цікавилися місцем їх роботи. Також, у відомостях самооцінювання вказано, що кожного року в останню суботу березня відбувається зустріч випускників факультету історії і міжнародних відносин, присутні на зустрічі зі стейкхолдерами В.Гродський та О.Гордієнко вказали, що підтримують тільки усну комунікацію з гарантом та окремими науково-педагогічними працівниками і їм не відомо про об'єднання випускників. Метою такої комунікації є залучення до обговорення змісту ОП, зокрема О. Гордієнко в червні 2025 р. внесла пропозиції до змісту акредитованої ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У ВДПУ функціонує система внутрішнього забезпечення якості освіти, діяльність якої регламентовано «Положенням про освітню програму» <https://e.surl.li/hsdmoj>, «Положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти» <https://vspu.edu.ua/content/position/p28.pdf>, «Положенням про Центр внутрішнього забезпечення якості» <https://vspu.edu.ua/content/position/p28n.pdf> та «Положенням про організацію освітнього процесу» <https://e.surl.li/xtwwgt>. Ключовим способом моніторингу є циклічні опитування здобувачів, випускників і роботодавців, які Центр внутрішньої системи забезпечення якості освіти проводить двічі на рік, використовуючи результати для коригування змісту програми. Результати моніторингу представлено публічно <https://vspu.edu.ua/content/academ/acad7.php>. Моніторинг ОП «Історія та археологія» засвідчив наявність низки проблемних питань і пропозицій, на які система забезпечення якості університету своєчасно відреагувала конкретними заходами. Зокрема, за результатами опитування здобувачів 2024 р. до програми було введено нову обов'язкову дисципліну - «Національна експертиза пам'яток та їх охоронні дослідження» (ОК7) (до того часу була вибірковою і в систему підвантажено її робочу програму як вибірку, що зі слів керівниці центру якості є технічною помилкою), а також упроваджено нестандартні творчі завдання у курсі «Методологія і методика наукових досліджень». У відповідь на зауваження здобувачів щодо складнощів із вивченням англійської мови інформацію передано викладачам, передбачено заходи для підвищення якості викладання. Також враховано пропозиції роботодавців, зокрема О. Федоришена, Т. Герасимова й додано вибіркові дисципліни регіоналістичного спрямування, серед яких «Інформаційні ресурси з історії», а на основі зворотного зв'язку від випускників (О.Гордієнко) збільшено кількість кредитів на практичну підготовку. Експертна група звернула увагу, що попри ефективне реагування на результати моніторингу, у ВДПУ спостерігається недостатня формалізація комунікації з роботодавцями та випускниками, яка є в більшості випадків усною, так само відсутня практика представлення всіх пропозицій стейкхолдерів і відомостей про їх реалізацію.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОП «Історія та археологія» акредитується вперше, але в ВДПУ існує позитивна практика врахування результатів попередніх акредитацій. Хоч у відомостях самооцінювання про це не було наведено жодних конкретних прикладів, керівниця центру якості ВДПУ С.Губіна повідомила, що результатом реагування на попередні акредитації стало перенесення анкетування здобувачів з травня на березень, а форму анкет удосконалено шляхом додавання відкритих запитань. Крім того, на пропозицію однієї з експертних груп ВДПУ організував круглий стіл, присвячений дослідженню Цілей сталого розвитку, що сприяло інтеграції теми сталості в академічний дискурс. Експертна група зауважила, що з метою більшої публічності, адміністрації ВДПУ варто подумати над представленням на сайті чітких даних про те як відбувається реагування на рекомендації і зауваження інституційного, галузевого характеру, чи тих, які безпосередньо стосуються кожної ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Експертна група прийшла до висновку, що у ВДПУ сформована культура якості освіти, що забезпечує постійний розвиток ОП «Історія та археологія» та освітньої діяльності загалом. Її реалізація базується на системній політиці вдосконалення роботи кожного НПП через реалізацію професійного розвитку науково-педагогічних працівників, що поєднує навчання через дослідження, участь у наукових і добросовісних ініціативах, міжнародну співпрацю та стажування. Учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості на всіх етапах реалізації ОП «Історія та археологія». Власне НПП беруть участь у засіданнях кафедр, методичних комісій та Вчених рад, де обговорюють і затверджують зміст програм і робочих дисциплін. Також викладачі щорічно оновлюють зміст ОК. Гарант та група забезпечення за участі всіх викладачів наприкінці навчального року узагальнюють результати та вносять пропозиції до оновлення програми. Під час інтерв'ювання фокус груп, експертна група встановила, що всі учасники освітнього процесу у ВДПУ розуміють власну роль у внутрішній системі якості, зокрема ректор, вчена рада - здійснюють загальне керівництво процесами якості, затверджують зміни до програм; Центр внутрішнього забезпечення якості освіти - проводить онлайн-опитування здобувачів, випускників і роботодавців двічі на рік, готує аналітичні звіти з рекомендаціями; кафедри та гарант ОП - відповідають за зміст програм, оновлення робочих програм, аналіз пропозицій стейкхолдерів і їх упровадження; навчально-методичний відділ - перевіряє робочі програми на відповідність структурі ОП, забезпечує їх узгодження та формальне затвердження; відділ ліцензування та акредитації - координує дії між робочими групами, адміністрацією та Національним агентством, забезпечує відповідність документації вимогам акредитації. Одночасно, експертна група звернула увагу на дисбаланс у комунікації згаданих підрозділів, адже у відомостях самооцінювання було достатньо технічних помилок, гарант акредитованої ОП не знав про реагування на результати попередніх акредитацій, не всі матеріали були вчасно розміщені на сайті.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ВДПУ існує практика внутрішнього моніторингу якості вищої освіти, яка реалізується шляхом анкетування, запрошення на засідання кафедри, усної комунікації стейкхолдерів. Кожен із структурних підрозділів і учасників освітнього процесу знає про свою роль і можливості стосовно внесення пропозицій чи зауважень до реалізованої ОП. Університет вчасно реагує на результати попередніх акредитацій. Зразкових практик за критерієм немає.

Недоліки

Суттєвих недоліків за критерієм 8 не виявлено. Одночасно, експертна група звернула увагу на низку не суттєвих недоліків, зокрема: 1) у ВДПУ відсутня централізована система фіксації пропозицій стейкхолдерів й інформування останніх про практику їх впровадження (тільки через комунікацію з гарантом); 2) має місце недостатня публічність та дисбаланс комунікації між структурними підрозділами в плані інформування про реагування на результати попередніх акредитацій.

Рекомендації

Центру внутрішнього забезпечення якості створити єдиний реєстр (таблицю або базу даних), у якому фіксуватимуться отримані пропозиції, відповідальні підрозділи та статус реалізації, а також передбачити

інформування стейкхолдерів щодо врахування їхніх пропозицій (через розсилку або окрему сторінку на сайті університету). 2. В окремому розділі сайту оприлюднювати короткі звіти про реагування на зауваження за кожною освітньою програмою, яка проходила процедуру акредитації, інформувати гарантів ОП про таку практику, що в свою чергу підвищить прозорість і довіру зовнішніх стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

При аналізі ЕГ пересвідчилася у розгалуженій системі налагоджених нормативно-правових норм ВДПУ для всіх учасників освітнього процесу. Положення, що стосуються більшості аспектів діяльності закладу (організації освітнього процесу, системи забезпечення якості освіти, академічної доброчесності, атестації, документів про освіту, навчально-наукових центрів та лабораторій наукової діяльності, міжнародної діяльності, навчання іноземних громадян тощо) розміщені в секції «Про нас» <https://vspu.edu.ua/?p=position>. Більшість з них розміщені на загальноуніверситетській сторінці закладу та для зручності поділені на кілька блоків: «абітурієнту» <https://vspu.edu.ua/?p=abiturientu>, «студенту» <https://vspu.edu.ua/?p=stud-p>, «викладачу» <https://vspu.edu.ua/?p=teachers>. Під час фокус-груп ЕГ пересвідчилася в ознайомленні учасниками освітнього процесу з правилами та процедурами, а також у дотриманні процедур: механізми реалізації є дієвими, студенти та викладачі активно ними користуються.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ОПП «Історія та археологія» 2025-2026 року опублікована на вебсайті <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu?authuser=0>. Є можливість переглянути програму ОПП спеціальності за 2024-2025 н.р., що забезпечує відкритість та прозорість змін закладу. У межах фокус-груп зі стейкхолдерами ЕГ дізналася, що пропозиції стейкхолдерів вносяться до розгляду при розробці програми. Так, зокрема, стейкхолдерка О. Гордієнко вносила пропозиції щодо змін до виробничої практики студентів спеціальності, а також впровадження вибіркової дисципліни «Основи музеєзнавства і архівознавства». Станом на теперішній момент проєкту освітньої програми на наступний навчальний рік немає, але під час фокус-груп представники закладу заявили, що типово проєкт розробляється пізніше – в лютому.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Вебсайт факультету історії та міжнародних відносин пропонує відкритий доступ до необхідних документів щодо організації освітнього процесу: навчальні плани, ОПП, програми навчальних дисциплін, програми комплексних іспитів <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu?authuser=0>, що доповнює вже наявну розгалужену систему публікації документів всього закладу <https://vspu.edu.ua/?p=position>. Під час акредитаційного процесу у відповідь на звернення ЕГ заклад довантажив робочі програми навчальних дисциплін на 2025-2026 н.р. та програми комплексного фахового іспитів. На сайті також наявні звіти щодо опитування магістрів, викладачів, роботодавців та випускників. Для ознайомлення пропонуються ще й оцінювання якості викладання навчальних дисциплін, зокрема, «Методологія і методика наукових досліджень» та «Іноземна мова для академічного спілкування» <https://sites.google.com/vspu.edu.ua/f-hist/hist-edu?authuser=0>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОПП «Історія та археологія» ВДПУ має чітку розроблену політику прозорості та публічності, що є однаковою для всіх учасників освітнього процесу. Позитивною практикою є наявність кількох каналів інформування: вебсайт, Google Classroom, при запитах документи надсилаються поштою, здобувачі можуть отримати та ознайомитися з необхідними документами на консультаціях з академічним персоналом.

Недоліки

Під час акредитаційної експертизи суттєвих недоліків виявлено не було. Не суттєвим недоліком, який можна виправити до наступного звітного періоду 2025-2026 н.р., є відсутність своєчасної публікації необхідних документів. Виправлення недоліку підвищить рівень довіри всіх учасників освітнього процесу.

Рекомендації

Рекомендуємо викладати проєкт ОПП «Історія та археологія» безпосередньо на вебсайт, адже в такому разі можна буде чітко простежити зміни в документі. Радимо налагодити зворотний зв'язок щодо виконання чи невиконання пропозицій стейкхолдерів та зацікавлених сторін. Рекомендуємо звернути увагу на загальноуніверситетський вебсайт, а саме на неточність перекладу англійською мовою. Функція висвітлення інформації англійською (та китайською) мовою присутня, але не працює справно – не перекладає всю опубліковану інформацію.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Ознайомлення з освітньою діяльністю за ОП «Історія та археологія», яке здійснювалося у формі роботи з відповідними документами та проведення зустрічей із різними учасниками освітнього процесу, справило позитивне враження і дозволяє відзначити конструктивність та готовність до співпраці адміністрації, гаранта та всіх причетних до формування та реалізації ОП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проєктування освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків 27556.xlsx	6GPV5hvtHp4TcoREiFRKoftddX9wCiZofdon9jBgAo w=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Синявська Олена Олександрівна

Члени експертної групи

Ілин Любомир Михайлович

Задорожна Ніна Олександрівна